

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Kultuuriministeerium
min@kul.ee

Teie 26.05.2026 nr 1-12/589-1,
KUM/26-0617/-1K

Meie 09.06.2026 nr 8-2/4187

Kultuuriministri määruse „Kohanemisprogramm“ eelnou kooskõlastamine

Lugupeetud minister

Kultuuriministeerium on esitanud Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks kultuuriministri määruse „Kohanemisprogramm“ eelnõu.

Justiits- ja Digiministeerium (JDM) kooskõlastab eelnõu märkustega.

I. Sisulised märkused

1. **Eelnõu § 6 lg-s 6** on määratud, et kohanemisprogrammi teemamoodulite sisu, maht ja õppevormid on sätestatud määruse lisades 1-7.

Baasprogrammi koolituste läbivijaid tuleb harida inimkaubanduse teemas, et nad oskaksid ennekõike välistöötajate ärakasutamise fookusele tähelepanu pöörata ja suunata inimesi võimalikult vara abi otsima, kui neil on töökohal tekkinud häireid (nt maksmata palk, tööaja arvestusest mitte kinni pidamine, muud tööandja nõuded, mille täitmisega mittenõustumisel tehakse selgeks, et töötajat pole vaja jm), mis võivad olla seotud töölepingu seaduse rikkumisega, kuid väljuda sellest kontekstist ka sunnitud töötamiseks ja tööalaseks ärakasutamiseks, mis võib olla inimkaubandus.

Teeme ettepaneku, et baaskoolituse koolitajad peaksid läbima inimkaubanduse teema ABC koolituse, kas koostöös JDMiga või vähemalt läbima inimkaubanduse e-kursuse Digiriigi Akadeemias: <https://digiriigiakadeemia.ee/enrol/index.php?id=257>.

Teemafookus on eriti oluline moodulites läbivalt tööelu puudutavates teemades.

Eeltoodust tulenevalt palume seletuskirja kõigi koolitusmoodulite juures täiendada.

2. **Eelnõu lisas 2** on avatud digimooduli sisu, maht ja õppevormid.

Toetame digipädevuste mooduli puhul lähtumist oskuste tasemelisest loogikast (alg-, kesk- ja edasijõudnud tase).

Eelnõu kohaselt on digimooduli eesmärk suurendada uusisserändejate turvalist ja iseseisvat toimetulekut Eesti digiriigis. Seega on digimooduli eesmärk minimaalse vajaliku digitoimetuleku tagamine Eesti digiriigis ja digikeskkonnas toimetamiseks. Kui elementaarse taseme puhul on mõistetav, et vajalik mh digiseadmete, infoturbe ning digivahendite kasutuse õpe, siis edasijõudnud taseme puhul läheb õppe sisu kohanemisprogrammi eesmärkidest kaugemale. Edasijõudnute tasemesse on koondatud teemad nagu digikäitumise teadlik juhtimine, tehisintellektil põhinevate tööriistade kasutamine ning üldine digikäitumine. Need teemad on sisuliselt kaetud muudes riigi pakutavates koolitusformaatides. JDM hinnangul peaks kohanemisprogrammi funktsioon olema

eelkõige esmase toimetuleku tagamine, samas kui edasijõudnud üldiste digipädevuste arendamine on pigem digi-, haridus- ja tööturupoliitika ülesanne. Sellest tulenevalt on põhjendatud kaaluda kitsendada edasijõudnud taset väga selgelt piiritletud kompetentsidele, mis on otseselt seotud digiriigis ametliku asjaajamise ja õiguskindlusega (nt digiallkirja õiguslik tähendus, riigiportaalide kasutamine, andmete kontroll).

Täiendavalt leiame, et digipädevuste arendamisel on oluline määratleda, kuidas suhestub õpe üldise riikliku digipädevuse arendamise süsteemi ja loogikaga ilma olemasolevaid lahendusi dubleerimata. Oleme hea meelega valmis nendel teemadel arutama.

Seletuskirjas on lause: „Määruse rakendamisega kaasnevad täiendavad kulud seoses koolitusmahu suurenemise, uue sihtrühma kaasamise, õppematerjalide arendamise, infosüsteemide kohandamise ning teenuse korraldamisega.“ Palume seletuskirjas täpsemalt selgitada:

- a. millised konkreetsed infosüsteemid kohandamist vajavad?
- b. mille peale täpsemalt on infosüsteemide kohaldamise ja teenuse korraldamise kulud planeeritud?
- c. mis on kulude suurus erinevate kulukategooriate kaupa?
- d. millistest allikatest plaanitakse IKT kulud katta?

Lisaks märgime, et ei määrusest ega seletuskirjast ei selgu, mis on õppevorm ja kust neid koolitusi läbitakse (sh kas seotud on ka Digiriigi Akadeemia platvorm).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Maarja-Liis Lall 54770628
maarja-liis.lall@justdigi.ee

Stina Avvo
Birgit Lüüs-Jakobs
Killu Christine Paal
Anu Leps